

NISHMAT'S YARCHEI KALLAH IN TORONTO

July 2015

Day 3, Study Guide

Tisha Ba'av Today

1. The 22nd *kinah* lamentation for Tisha Ba'Av (**Source 1**) was composed regarding Jews who, during the Crusades, killed their families to save them from forced conversions. Read the *kinah* with this in mind.
2. Now read **Source 2**, Da'at Zekenim. See Breshit Chapter 9 pasuk 5. What is the position of Daat Zekenim?
3. Read the Nachem prayer for Tisha Ba'Av from the Shemoneh Esreh (**Source 3**), and Rabbi Chaim David Halevy's response (**Sources 4-5**). The first of Rabbi Halevy's sources refers to reciting 'Nachem' today, what is his position? Do you agree? The second is his analysis of the reasons for the overwhelming grief on Tisha Ba'av.
4. Despite the miracle of the State of Israel—is there relevance of Tisha Ba'Av to us today? Why was the first Bet Mikdash (Temple) destroyed? The second? (**Sources 7-8**).
5. Now let us look at Tisha Ba'Av on a personal plane. There are two similar stories in the writings of Chazal (**Sources 10 & 11**). **Despite the similarities, how do you explain the different endings?** What lesson do Chazal wish us to draw from the second story?

Day 3, Hebrew Sources

1. קינות לתשעה באב, החרישי ממני (קינה 22)

החרישו ממני ואדברה, ויעבר עלי מה / חמס אזעק ושד לך שוכן שמימה / הציקתני רוחי ולא אוכל אדמה.
כילדה אפעה אשאף ואשמה / מספד מר אעשה ואקונן בנהימה / דברי שאגותי יתכו פימה / ספדי על עדתי
אשר נתנה לשמה.

אריד בשיחי ואהימה / וקול נהי ארימה:

איך שבת משוש, וערבה שמחה / כל פנים פארו, וכל ראש קרחה / וכל זקן גרועה, ועל כל לב אנהה / מאז
נתעורר גוי עז, כורה שוחה / סלה אבירי, הוגי עז מבטחה / בתולותי ובחורי נסח בנסיחה / בראש כל חוצות
נבלתם פסוחה / עוללי וטפי נחשבו כצאן טבחה. / אילילה על זאת, ודמעתי על לחה / האספו אלי, דווי צרת
נדחה / להרבות הבכי ולהרים הצנחה / הלילו שמים וזעקי אדמה.

אריד בשיחי ואהימה / וקול נהי ארימה:

אראלים צאו, וצעקו מרה / ספד תמרור, האגדו בחבורה / קול כחולה, צרה כמבכירה / התאוננו על עדת ש
פורה / עלימו כי נגזרה גזרה / בחרי אף וזעם ועברה / ונתעודו בפרישות ובטהרה / לקדש שם הגדול והנורה /
ואיש את אחיו חזקו בעזרה / לדבק בראה טהורה / בלי לעבוד זרה / ולא חסו גבר וגבירה / על בנים צפירת
תפארה / אבל אזרו גבורה יתרה / להלום ראש, ולקרוץ שזרה / ואלימו דברו באמירה / לא זכינו לגדלכם
לתורה / נקריבכם כעולה והקטרה / ונזכה עמכם לאורה / הצפונה מעין כל, ועלומה:

אריד בשיחי ואהימה. וקול נהי ארימה:

אז הסכימו גדולים וקטנים / לקבל באהבה, דין שוכן מעונים / וזקנים דשנים ורעננים / הם היו תחלה נדונים.
ויצאו לקראתם עזי פנים / ונהרגו המונים המונים / ונתערבו פדרים עם פרשדונים / והאבות, אשר היו
רחמנים / נהפכו לאכזר פיענים / והפיסו על אבות ועל בנים / ומי שגורל עלה לו ראשונים / הוא נשחט
בחלפות וסכינים / ובחורים, עלי תולע אמונים / הם לחכו עפר כתנינים / והכלות לבושות שנים / מעלפות
בזרועות חתנים / מנתחות בחרב וכידונים / זכרו זאת, קהל עדת נבונים / ואל תחשו מהרבות קינים / והספידו
על חסידים והגונים / אשר צללו במים הזידונים / לזכר זאת, נפשי עגומה.

אריד בשיחי ואהימה / וקול נהי ארימה:

2. דעת זקנים מבעלי התוספות, בראשית ט, ה ד"ה ואך את דמכם וגו'

אזהרה לחונק עצמו, ואמרו בב"ר יכול אפי' כחנניה מישאל ועזריה, ת"ל אך. פירוש, יכול אפילו כמו אלו
שמסרו עצמן לקדוש השם, שלא יכול לחבול בעצמו אם הוא ירא שלא יוכל בעצמו לעמוד בניסיון, ת"ל אך.
כי בשעת השמד, יכול למסור עצמו למיתה ולהרוג עצמו, וכן בשאול בן קיש שאמר לנערו שלוף חרבך ודקרני
בה וכו', ת"ל אך, שאם ירא אדם שמא יעשו לו יסורין קשים שלא יוכל לסבול ולעמוד בניסיון, שיכול להרוג
את עצמו. ומכאן מביאין ראיה אותן ששוחטין התינוק בשעת הגזירה. ויש שאוסרין ומפרשים כן, יכול
כחנניה וחביריו שכבר נמסרו למיתה, ת"ל אך. אבל אינו יכול להרוג את עצמו. יכול כשאול שמסר עצמו
למיתה, ת"ל אך. פי' שאינו יכול לחבול בעצמו כלל, ושאול שלא ברשות חכמים עשה, מהר"ש בר אברהם
המוכנה אוכמן. ומעשה ברב אחד ששחט הרבה תינוקות בשעת השמד כי היה ירא שיעבירו על דת, והיה רב
אחד עמו והיה כועס עליו ביותר וקראו רוצח, והוא לא היה חושש. ואמר אותו רב, אם כדברי יהרג אותו רב
במיתה משונה, וכן היה, שתפסוהו עכו"ם והיו פושטין עורו ונותנין חול בין העור והבשר. ואחר כך נתבטלה
הגזרה, ואם לא שחט אותן התינוקות, היו ניצולין.

3. מתוך שמונה עשרה לתשעה באב:

נחם ה' א-להינו את אבלי ציון ואת אבלי ירושלים, ואת העיר האבלה והחרבה והבזויה והשוממה. האבלה
מבלי בניה והחרבה ממעונותיה והבזויה מכבודה והשוממה מאין יושב. והיא יושבת וראשה חפוי כאישה
עקרה שלא ילדה. ויבלעה לגיונות וירשוה עובדי פסילים ויטילו את עמך ישראל לחרב ויהרגו בזדון חסידי
עליון. על כן ציון במר תבכה וירושלים תתן קולה. לבי לבי על חלליהם, מעי מעי על חלליהם, כי אתה ה'
באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה, כאמור: ואני אהיה לה נאום ה' חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה.
ברוך אתה ה', מנחם ציון ובונה ירושלים.

4. הרב חיים דוד הלוי, שר"ת עשה לך רב ח"א סי' יד

הרגשתי בתשעה באב הראשון אחרי מלחמת ששת הימים שאינני יכול יותר לומר בתפילתי דברים אלה,
שהם בחינת דובר שקרים לפני ה'. כי לא זו בלבד שכל השנה כולה ובייחוד בימי חג ומועד, כולל ה' וכ"ח

אייר, שוקקת ירושלים המון חוגג, אלפים אלפים בניה של האומה... אלא שאפילו בתשעה באב, יום האבל הלאומי, כאשר באים המוני בית ישראל אל הכותל המערבי, מעוטפים באבלם על חורבן הבית, גם אז מורגשת פינה מסוימת בלבי, אליה לא יכול לחדור האבל, זו פינה של שמחה על ראשית צמיחת גאולתנו... ולכן אין ספק שיש משום דובר שקרים לפני ה', לומר על ירושלים זאת: "העיר החרבה הבזויה השוממה מבלי בניה".

5. הרב חיים דוד הלוי, מקור חיים ח"ב פצ"ה

... ביהמ"ק היתה אמנם מקום חשוב ביותר לעבודת ה' בזבח והמנחה, אבל אין קיומו של עם ישראל וקיום תורתו תלויים בבית המקדש, הלא העדיף רבן יוחנן בן זכאי את "יבנה וחכמיה" על "ירושלים ומקדשה" ... ההפסד ההלכתי-הדתי באבדן המקדש ובהפסקת עבודת הקרבנות השלים עם ישראל בלימוד התורה ותפלה, בחינת "ונשלמה פרים שפתינו", ולכן הבכי והאבל והצער לרבות הקריעה המחייבת סובבים למעשה מסביב לאובדן העצמאות המדינית ובאים לידי ביטוי חזק בבית המקדש, שהיה סמל עצמאותו המדינית של העם. ולפי זה, אם היה קרה אסון טבעי וביהמ"ק היה עולה בלהבות ונשרף ולא הייתה מאפשרת בנייתו מחדש, יתכן שלא היה רבותינו קובעים בגלל זה יום שריפתו ליום אבל כבד כמו שקבעו יום ט' באב ... לכן עתה שזכינו לעצמאות המדינית שאבדה אז ... נמצא כי אבדן המקדש אבד את משמעותו המרירה ביותר ...

6. זכריה פרק ח

(א) וַיְהִי דְבַר ה' צ-באות לאמר: (ב) כֹּה אָמַר ה' צ-באות קִנְאִתִּי לְצִיּוֹן קִנְאָה גְדוֹלָה וְחִמָּה גְדוֹלָה קִנְאִתִּי לָהּ: (ג) כֹּה אָמַר ה' שְׁבִתִּי אֶל צִיּוֹן וְשִׁכְנִתִּי בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַם וְנִקְרָאָה יְרוּשָׁלַם עִיר הָאֱמֶתת וְהָרַ ה' צ-באות הַר הַקֹּדֶשׁ: (ד) כֹּה אָמַר ה' צ-באות עַד יָשְׁבוּ זְקֵנִים וְזָקֵנֹת בְּרַחֲבוֹת יְרוּשָׁלַם וְאִישׁ מִשְׁעֲנָתוֹ בְּיָדוֹ מֵרֵב יָמִים: (ה) וּרְחֻבוֹת הָעִיר יִמְלֵאוּ יְלָדִים וְיִלְדוֹת מִשְׁחָקִים בְּרַחֲבֹתֶיהָ: (ו) כֹּה אָמַר ה' צ-באות כִּי יִפְלֵא בְּעֵינַי שְׂאֲרֵית הָעָם הַזֶּה בְּיָמִים הָהֵם גַּם בְּעֵינַי יִפְלֵא נְאֻם ה' צ-באות.

7. יומא דף ט עמוד ב

מקדש ראשון מפני מה חרב, מפני שלשה דברים שהיו בו עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים. אבל מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ובמצות וגמילות חסדים מפני מה חרב, מפני שהיתה בו שנאת חנם.

8. גיטין דף נה-נו

אמר רבי יוחנן, מאי דכתיב [משלי כ"ח] אשרי אדם מפחד תמיד ומקשה לבו יפול ברעה? אקמצא ובר קמצא חרוב ירושלים, אתרנגולא ותרנגולתא חרוב טור מלכא, אשקא דריספק חרוב ביתר. אקמצא ובר קמצא חרוב ירושלים — דההוא גברא דרחמיה קמצא ובעל דבביה בר קמצא. עבד סעודתא, אמר ליה לשמעיה זיל אייתי לי קמצא, אזל אייתי ליה בר קמצא. אתא אשכחיה דהוה יתיב, אמר ליה מכדי ההוא גברא בעל דבבא דההוא גברא הוא, מאי בעית הכא? קום פוק! אמר ליה, הואיל ואתאי שבקן ויהיבנא לך דמי מה דאכילנא ושתינא. אמר ליה, לא! אמר ליה יהיבנא לך דמי פלגא דסעודתיך. אמר ליה, לא. אמר ליה, יהיבנא לך דמי כולה סעודתיך. אמר ליה, לא. נקטיה בידיה ואוקמיה ואפקיה. אמר, הואיל והווי יתבי רבנן ולא מחו ביה, שמע מיניה קא ניחא להו, איזיל איכול בהו קורצא בי מלכא. אזל אמר ליה לקיסר, מרדו בך יהודאי. אמר ליה, מי יימר? אמר ליה, שדר להו קורבנא, חזית אי מקרבין ליה. אזל שדר בידיה עגלא תלתא. בהדי דקאתי שדא ביה מומא בניב שפתים, ואמרי לה בדוקין שבעין, דוכתא דלדין הוה מומא ולדידהו לאו מומא הוא. סבור רבנן לקרוביה משום שלום מלכות. אמר להו רבי זכריה בן אבקולס, יאמרו בעלי מומין קריבין לגבי מזבח. סבור למיקטליה דלא ליזיל ולימא, אמר להו רבי זכריה, יאמרו מטיל מום בקדשים יהרג. אמר רבי יוחנן ענוותנותו של רבי זכריה בן אבקולס החריבה את ביתנו ושרפה את היכלנו והגליטנו מארצנו.

...שדריה עילויהו לאספסיינוס קיסר. אתא, צר עלה תלת שני. הווי בה הנהו תלתא עתירי נקדימון בן גוריון, ובן כלבא שבוע, ובן ציצית הכסת... חד אמר להו אנא זיינא להו בחיטי ושערי, וחד אמר להו בדחמרא ובדמלחא ומשחא, וחד אמר להו בדציבי... הווי להו למיזן עשרים וחד שתא. הווי בהו הנהו בריוני, אמרו להו רבנן ניפוק ונעביד שלמא בהדיהו, לא שבקינהו. אמרו להו ניפוק ונעביד קרבא בהדיהו, אמרו להו רבנן לא מסתייעא מילתא. קמו קלנהו להנהו אמברי דחיטי ושערי, והווי כפנא.

9. נצ"ב, העמק דבר, הקדמה לספר בראשית

זה הספר הנקרא ספר בראשית נקרא בפי הנביאים ספר הישר... זה ספר אברהם יצחק ויעקב שנקראו ישרים... בחרבן בית שני שהיה דור עקש ופתלתל. ופירשנו שהיו צדיקים וחסידים ועמלי תורה. אך לא היו ישרים בהליכות עולמם. ע"כ מפני שנאת חנם שבלבם זה את זה, חשדו את מי שראו שנוהג שלא כדעתם ביראת ה' שהוא צדוקי ואפיקורס.

10. עבודה זרה דף יז עמוד א

אמרו עליו על ר"א בן דורדיא, שלא הניח זונה אחת בעולם שלא בא עליה. פעם אחת שמע שיש זונה אחת בכרכי הים והיתה נוטלת כיס דינרין בשכרה. נטל כיס דינרין והלך ועבר עליה שבעה נהרות. בשעת הרגל דבר הפיחה. אמרה: כשם שהפיחה זו אינה חוזרת למקומה, כך אלעזר בן דורדיא אין מקבלין אותו בתשובה.

הלך וישב בין שני הרים וגבעות. אמר: הרים וגבעות בקשו עלי רחמים. אמרו לו: עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר, [ישעיהו נד] כי ההרים ימושו והגבעות תמוטינה. אמר: שמים וארץ בקשו עלי רחמים. אמרו: עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר, [ישעיהו נא] כי שמים כעשן נמלחו והארץ כבגד תבלה. אמר: חמה ולבנה בקשו עלי רחמים. אמרו לו: עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר, [ישעיהו כד] וחפרה הלבנה ובושה החמה. אמר: כוכבים ומזלות בקשו עלי רחמים. אמרו לו: עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר, [ישעיהו לד] ונמקו כל צבא השמים. אמר: אין הדבר תלוי אלא בי. הניח ראשו בין ברכיו וגעה בבכיה עד שיצתה נשמתו.

יצתה בת קול ואמרה: ר"א בן דורדיא מזומן לחיי העולם הבא... בכה רבי ואמר, יש קונה עולמו בכמה שנים, יש קונה עולמו בשעה אחת. ואמר רבי, לא דיין לבעלי תשובה שמקבלין אותן, אלא שקורין אותן רבי.

11. ספרי במדבר פיסקא קטו

ר' נתן אומר: אין לך כל מצוה ומצוה שבתורה שאין מתן שכרה בצדה. צא ולמד ממצות ציצית. מעשה באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית, שמע שיש זונה בכרכי הים והיתה נוטלת ארבע מאות זהובים בשכרה. שיגר לה ארבע מאות זהובים וקבעה לו זמן. כיון שהגיע זמנו, בא וישב לו על פתח ביתה. נכנסה שפחתה ואמרה לה, אותו האיש שקבעתה לו זמן, הרי הוא יושב על פתח הבית. אמרה לה: יכנס.

כיון שנכנס הציעה לו שבע מטות של כסף ואחת של זהב, והיא היתה בעליונה, ובין כל אחת ואחת ספסלין של כסף ועליון של זהב. כיון שהגיעו לאותו מעשה, באו ארבע ציציותיו ונדמו לו כארבעה עדים וטפחו לו על פניו. מיד נשמת וישב לו על גבי קרקע, אף היא נשמטה וישבה על גבי קרקע.

אמרה לו: גפה של רומי, איני מניחתך עד שתאמר מה מום ראית בי. אמר לה: העבודה, לא ראיתי בך מום שאין כיפיך בכל העולם, אלא מצוה קלה צונו ה' אלקינו וכתב בה "אני ה' אלקיכם" "אני ה' אלקיכם" שתי פעמים. אני ה' אלקיכם—אני עתיד לשלם שכר, אני ה' אלקיכם—עתיד ליפרע.

אמרה לו: העבודה, איני מניחתך עד שתכתוב לי שמך ושם עירך ושם מדרשך שאתה למד בו תורה, וכתב לה שמו ושם עירו ושם רבו ושם מדרשו שלמד בו תורה.

עמדה ובזבזה את כל ממונה, שליש למלכות שליש לעניים ושליש נטלה עמה ובאתה ועמדה בבית מדרשו של ר' חייא. אמרה לו: רבי גירני. אמר לה: שמא עיניך נתת באחד מן התלמידים? הוציאה לו כתב שבידה. אמר לו: עמוד זכה במקחך, אותן המצעות שהציעה לך באיסור תציע לך בהיתר. זה מתן שכרה בעולם הזה ובעולם הבא איני יודע כמה.

Day 3, English Sources

1. Lamentations for Tisha Ba'Av, *Hacharishu Mimeni*

Translation from the Lookstein Edition of Lamentations

Be quiet, allow me to speak, come what may. / I will shout to You who dwells in heaven:
Violence! Pillage! / My spirit is oppressed, and I cannot be silent. / I will scream and moan
and gasp like a woman in labor/ I will compose a bitter eulogy and lament with a sigh / The
words of my roar will pour out like the sea / I bemoan my people who have been delivered to
desolation.

I will sob as I tell my tale and moan / and wail in distress.

Happiness has ceased, and joy is gone / every face ashen, and every head bare / every beard
shorn, and every heart pained / ever since a brazen nation arose to dig my grave. / Cut down
are my heroes who contemplate Your mighty stronghold [Torah]. / My young maidens and
lads are torn to bits, / their corpses strewn like rubbish on every street corner. / My infants
and babes are like lambs led to slaughter. / I will wail about this, tears upon cheek. / Join me
dejected ones of outcast flock, / to intensify the cry and lift up the shouting. / Let the heavens
wail and earth scream!

I will sob as I tell my tale, and moan / and wail in distress.

Angels! Go out and rant bitterly. / Join together in anguished lament. / The sound of woman
in labor, suffering as she delivers her firstborn. / Bemoan that people, scattered sheep; / upon
them has been declared a decree / of wrath and rage and anger. / They assembled, pious and
pure, / to sanctify the holy, fearful Name, / encouraging the other, supportively, / to cleave in
pure awe, / and not submit to alien gods. / They pitied neither lad nor lass / nor the radiant
little children. / But drawing upon superior strength, / they severed heads and sliced through
spines, / and told them this message: / *We were not privileged to rear you in accordance with
Torah / so we offer you as sacrifice, a burnt-offering. / And together with you, we will
experience that light, / mysterious and hidden from every eye!*

I will sob as I tell my tale and moan, / and wail in distress.

The great and small all consented / to lovingly accept the judgment of the One who dwells on
high. / The elders, full of vigor and vitality, / were the first to be condemned. / The brazen
ones came upon them, / and masses, masses were massacred, / innards and entrails
intermingled. / And fathers, once compassionate, / turned cruel like ostriches, / and cast lost
over fathers and sons. / And the one fated to be first / was slaughtered with daggers and
knives. / And young lads reared like silk, / licked the dust like snakes. / And brides, bedecked
in scarlet, / swooned in arms of grooms, / hacked by swords and spears. / Remember this,
sage people, / and do not refrain from amplifying lamentation, / Remembering this, my soul
is aggrieved.

I will sob as I tell my tale and moan, / and wail in distress.

Torah, Torah, wrap yourself in sackcloth, and wallow in the dust! / Mourn as if for only my
child, a bitter lament / for those who gripped your oars and spread your nets; / sailors and
mariners on mighty waters. / Those who arranged your arrangements and straightened that
which was twisted, / uncovered your secrets and revealed your mysteries. / Who will level the
hills, and who will hew down the mountains? / Who will solve puzzles, and who will repair
breaches? / Who will articulate Nazirite vows, and who will assess the value of your pledges?
/ Who will wage your wars and return to the gates? / The weapons are lost the heroes have
fallen. / Fortunate are they, wise and radiant like the sky; / in peaceful repose, rest the

righteous. / Woe and alas, plunder and blunder, to the survivors! / Disillusionment, pangs, and pain. / Disappointment, death, and chaos. / In the evening, they say: Would that it were dawn, / and in the morning they await the removal of light, / because of the picture that their eyes have seen. / Outside, the sword slays, and indoors, there is terror.

How long will You look on, He who sees all that is hidden? / Be zealous for Your Torah, flushed away by rivers. / They have roasted it, rent it, ripped in into fragments. / Fueled by tangled thorns, they fed the flames. / After all this, can You restrain Yourself, Master of all creations? Avenge blood spilled like streaming waters. / From the pillage of the poor, from the cries of those beset by storms, / a people turning back from sin, exasperated and embittered; / rise up rise above the attacking foe! / Raise Your footsteps, destroying them!

I will sob as I tell my tale and moan, / and wail in distress.

2. Da'at Zekenim from the Tosafists, Breshit Chapter 9 v. 5

This is a warning to he who strangles himself; and they said in Breshit Rabbah: *Perhaps this is even like Chananya, Misha'el and Azzariah? Therefore does it say "But." This means, perhaps even those who accepted Kiddush Hashem—if he feared he would not stand the test? Therefore it says 'but'. Because during a period of forced conversion, he can give himself over to death and commit suicide, and thus Shaul son of Kish who told his servant: Draw your sword and stab me etc. From here those who slay babies during times of decrees bring proof. And there are those who prohibit and bring proof: Perhaps like Chananya, Misha'el and Azzariah who were already condemned to death? Therefore it says 'But'. This means that one is not permitted to injure himself at all; and Shaul did not act with permission of the sages—from R. Shimon ben Avraham called Ochman. It occurred regarding one rabbi who slew many babies during a period of forced conversions because he feared they would be forcibly converted; and there was one rabbi with him who was violently angry with him and called him a murderer, and he paid no attention. And that rabbi said: If like my words, then let this rabbi be killed with a violent death, and so it was—the Gentiles caught him and peeled off his skin and placed sand between the flesh and the skin. And afterwards the decree of forced conversions was abolished. And had he not slain those babies, they would have been saved.*

3. From Shmoneh Esreh for Tisha Ba'Av:

Console, Hashem our G-d, the mourners of Zion and the mourners of Jerusalem and the city that is mourning and destroyed and shamed and desolate. Mourning without her sons, her homes destroyed, shamed of her glory, and desolate without an inhabitant. And she sits and her head is covered [in mourning], like a barren woman who never gave birth. Legions destroyed her and pagans inherited her, and they strew Your people before the sword, and killed G-d's righteous men with malice. Therefore Zion weeps bitterly and Jerusalem raises her voice. My heart, my heart upon their corpses. My belly, my belly upon their corpses. For You Hashem in fire ignited her, and in fire You shall rebuild her, as is said, *And I shall be for her, says the Lord, a wall of fire around, and I will be glory within her.* Blessed are you Hashem, who comforts Zion and rebuilds Jerusalem.

4. Rabbi Haim David Halevy, Responsa Asei Lecha Rav, Part I No. 14

I felt in the first Tisha Ba'Av following the Six Day War that I can no longer say in my prayers these things that would amount to speaking lies before G-d. Not merely all year, and especially on holidays including the 5th and 28th of Iyar, does Jerusalem teem with thousands of celebrants...but even on Tisha Ba'Av, the national day of mourning, when masses of the Jewish people throng to the Western Wall, clothed in their mourning for the destruction of the

Temple—even then there is a certain corner of my heart which mourning cannot penetrate, this is a corner of joy upon the beginning of our Redemption...Therefore, it would amount to speaking lies before G-d to say "the city that is mourning and destroyed and shamed and desolate. Mourning without her sons."

5. R. Haim David Halevy, Mekor Haim, Part II, Chapter 95

The Bet Mikdash indeed was a central place for service of G-d through sacrifices and meal offerings, but the existence of the Jewish people and its Torah were not dependent upon it—for R. Yohanan b. Zakkei preferred Yavneh and its sages to Jerusalem and its Temple...The Jewish people offset the halachic-religious loss in the destruction of the Mikdash and cessation of the *korbanot* with Torah study and prayer, in the spirit of *Let our lips take the place of oxen*. Therefore, the crying and mourning and pain, including rending of garments, essentially relate to the loss of political independence that is expressed in the symbol of the Bet Mikdash...Now that we have been blessed with political independence...the loss of the Mikdash has lost its most bitter dimension.

6. Zechariah Chapter 8

The word of Hashem Zva'ot was to me, saying: So has said Hashem Zva'ot: I have been furious with Zion with a great fury. So has said Hashem Zva'ot: I have returned to Zion and shall dwell in Jerusalem, and Jerusalem shall be called the City of Truth, and the Mount of Hashem Zva'ot the Mount of Holiness. So has said Hashem Zva'ot: There will yet sit old men and old women in the streets of Jerusalem, and an old man with cane in hand from long years. And the streets of the city will fill with boys and girls playing in its streets. So has said Hashem Zva'ot: If this is wondrous in the eyes of the remnants of this people, in My eyes it is wondrous too, the word of Hashem Zvaot.

7. Yoma 9b

Why was the First Temple destroyed? Because of three things it contained, idolatry, adultery, and murder. But the Second Temple, when they occupied themselves with Torah and mitzvot and deeds of *chessed*, why was it destroyed? Because of baseless hatred. To teach you that baseless hatred is equivalent to three sins, idolatry, adultery, and murder.

8. Gittin 55b-56a

Rabbi Yochanan said, what does the verse *Fortunate is the man who is always afraid, and one who stiffens his heart falls into calamity* [Proverbs 28:14] mean? Jerusalem was destroyed because of Kamtza and Bar Kamtza, because of a rooster and a hen Tur Malka was destroyed, because of the wheel of a carriage Betar was destroyed. A certain man had a friend called Kamtza and an opponent called Bar Kamtza. He prepared a feast and instructed his servant to invite Kamtza, but the servant mistakenly invited Bar Kamtza. The man came to his feast and found Bar Kamtza sitting there. He said to him, "Indeed, you are my opponent, so what are you doing here? Get up and get out." Bar Kamtza said, "Since I already came, let me be, and I will pay you for what I eat and drink." The man said no. Bar Kamtza said, "I will pay you half the entire cost of the feast." The man said no. Bar Kamtza said, "I will pay you the entire cost of the feast." The man said no, took him arm, stood him up and threw him out. Bar Kamtza said, "Since there were rabbis there and they did not protest, evidently they approved. I shall go and inform on them to the emperor." Bar Kamtza went and told [the representative of] the Emperor, "The Jews have rebelled against you." He replied, "How can we be sure?" Bar Kamtza said, "Send a sacrifice in your name to the Temple, and see if they will sacrifice it."

He sent a corpulent cow via Bar Kamtza to bring to the Temple as a sacrifice. Along the way, Bar Kamtza blemished the animal in its upper lip, and some say in a spot in its eye, a place which for us is [considered] a blemish but not for them [the Romans]. The rabbis wished to sacrifice it for the sake of peace with the empire. Rabbi Zecharia ben Avkulos told them, "People will say that blemished animals may be sacrificed on the altar." They wished to kill him so that he would not go and report. Rabbi Zecharia told them, "People will say that blemishing a sacrifice is punishable by death." Rabbi Yohanan said, "Rabbi Zecharia ben Avkulos's forbearance destroyed our home and burnt our Temple and exiled us from our country."

...They sent upon them the Emperor Vespasian. He came and laid siege to it [Jerusalem] for three years. There were within these three wealthy men: Nakdimon ben Gurion, Ben Kalba Savua, and Ben Zizit Hakeset...One said, I will sustain them with wheat and barley; one said, with wine and salt and oil; and one said, with logs...They had enough to sustain them for 21 years. There were hooligans amongst them. The rabbis said to them, let us go out and make peace with them [the Romans]; they did not permit. They said to them, let us go out and make war with them. The rabbis said, we will not succeed. They arose and set fire to the stores of wheat and barley, and there was famine.

9. Netzi''v, Ha'amek Davar, Introduction to the Book of Breshit : This book called Breshit is called by the prophets the Book of the Straight...This is the book of Abraham, Isaac and Jacob who were called straight...In the Second Temple Destruction, the generation was twisted. We have explained that they were righteous and toiled in Torah. But they were not straight in their conduct. Because of the baseless hatred in their hearts, they suspected whomever they saw conducting himself not according to their outlook in fear of G-d that he was a Sadducee and heretic.

10. Avodah Zarah 17a

They said about Rabbi Elazer ben Durdaya, that he did not leave any prostitute in the world with whom he had not had relations. Once, he heard of a prostitute in the coastal cities who took a purse of dinars as her fee. He took a purse of dinars and went and passed over seven rivers for her. When they were engaged in that act to which she was accustomed, she experienced flatulence. She said, just as this gas will not return to its place, so Elazar ben Durdaya will not be accepted in repentance.

He went and sat between two mountains and hills. He said: Mountains and hills, ask mercy for me! They said to him, Before we ask for you, we will ask for ourselves, for it is said (Isaiah 54) *For the mountains shall be moved and the hills collapse*. He said, Heaven and earth, ask mercy for me! They said, Before we ask for you, we will ask for ourselves, for it is said (Isaiah 51) *For the Heavens will dissipate like smoke, and the earth will wear out like a garment*. He said, Sun and moon, ask mercy for me! They said to him, Before we ask for you, we will ask for ourselves, for it is said (Isaiah 24) *The moon will be humiliated and the sun shamed*. He said, Stars and constellations, ask mercy for me! They said to him, Before we ask for you, we will ask for ourselves, for it is said (Isaiah 34) *All the hosts of heaven will wither*.

He said, The matter depends only on me. He placed his head between his knees and bleated with sobs until his soul left him.

A Heavenly voice announced: Rabbi Elazar ben Durdaya is summoned to the life of the World to Come...Rabbi [Yehuda the Prince] wept and said, There are those who earn their share in the World to Come over many years, and there are those who earn their share in a single hour. And Rabbi said, not only are penitents accepted – but they are called "Rabbi!"

11. Sifrei Bamidbar 116

R. Natan says: There is no mitzvah in the Torah that does not have its reward. Go out and learn from the mitzvah of *tzitzit*. There was a man who was careful with the mitzvah of *tzitzit*. He heard that there was a prostitute in the coastal cities who took four hundred gold coins as her fee. He sent her four hundred gold coins and she set a time for him. When his time came, he came and sat at the entrance to her house. Her maidservant entered and told her [that] the man for whom she set a time is sitting at the entrance to the house. She said to her, Let him come in.

When he came in, she made him seven beds of silver and one of gold, and she was on the uppermost, and between each one were benches of silver, and the uppermost was gold. When they reached that act, his four *tzitziot* came and seemed to him like four witnesses, and they struck him on the face. He immediately withdrew and sat upon the ground, and she also withdrew and sat upon the ground.

She said to him: By the Roman Legion, I will not let you go until you tell me what flaw you saw in me. He said to her: By the Temple service, I saw no flaw in you, for there is no beauty like yours in all the world. But Hashem our G-d commanded us a small mitzvah, and wrote regarding it "I am Hashem your G-d" "I am Hashem your G-d" two times. I am Hashem your G-d – I will pay your reward, I am Hashem your G-d – I will punish you.

She said to him, By the Temple service, I will not let you go until you write for me your name and the name of your city and the name of the bet midrash where you study Torah. And he wrote her his name and the name of his city and the name of his Rabbi and the name of the bet midrash where he studied Torah. She got up and liquidated all her property – a third to the government, a third to the poor, and she took a third with her and came and stood at the entrance to the bet midrash of Rabbi Chiya. She said to him: Rabbi – convert me! He said to her: Perhaps you have developed an interest in one of the students? She took out the writing that was in her hand. He said to him: Stand up and merit your acquisition – those beds that she made for you as a transgression, she will now make for you permissibly. This is its reward in this world, and in the World to Come—I do not [even] know how much.

לשנה הבאה בירושלים הבנויה!